

#GENERACIÓQUEER

Curs 2017 - 2018

2n Batxillerat

#GENERACIÓQUEER

https://youtu.be/DAsl_aSb-OY

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	4
2. CONCEPTE QUEER	6
2.1. Sexe	6
2.2. Identitat de gènere	7
2.3. Expressió de gènere	9
2.4. Orientació sexual i romàntica	10
3. EL DOCUMENTAL	15
3.1. Preparació prèvia	16
3.2. L'entrevista	23
3.2. Gravacions	24
3.2.1. L'escenari	24
3.2.2. Les gravacions	24
3.4. Estructura	26
3.5. Guió	27
3.6. Edició	28
3.7. Pressupost i material	29
3.7.1. Material tecnològic	29
3.7.2. Pressupost final	30
4. CONCLUSIONS	31
5. GLOSSARI	33
6. AGRAÏMENTS	37
7. BIBLIOGRAFIA	38

1. INTRODUCCIÓ

Som una nova generació que ha crescut en el canvi. Hem viscut de primera mà la revolució tecnològica. Per nosaltres l'accés ràpid a internet des de la nostra butxaca és normal. Vivim a l'era de la globalització, i com és normal, aquests canvis dràstics en la nostra manera de comunicar-nos han modificat també la nostra percepció de les coses. Qualsevol pot penjar una idea a Internet, o compartir unes paraules a una xarxa social que poden arribar a milions d'habitants. Així neixen modes, projectes, oficis i una cosa que crida molt l'atenció, nous conceptes sexuals i de gènere.

Amb aquestes eines, podem connectar amb individus que senten o pensen el mateix que nosaltres sense que estiguin al nostre voltant, i d'aquesta manera, neix una nova generació de joves LGBT+. Però aquest cop és diferent. Ser *Queer*, no ser heterosexual *cisgènere*, ja no és un concepte allunyat dels medis i del coneixement, sinó al contrari, se'n parla, s'opina, es comparteix. La generació actual no s'amaga com han hagut de fer les anteriors, sinó que es fa veure més que mai. I és en aquestes comunicacions i visualitzacions a través de les xarxes on neixen les paraules. Una persona exposa el que sent, una altra ho llegeix, se sent identificada i comparteix. I unes altres cent ho veuen, hi estan d'acord, i abans que ens adonem, un nou concepte ha nascut.

Per això som la Generació *Queer*, la generació amb més membres que s'identifiquen obertament com a LGBT+ en la història, una que no només viu d'una manera diferent el fet de ser part del col·lectiu gràcies a la influència dels medis, sinó que està creant nous conceptes i idees per explicar formes més concretes de viure la sexualitat i el gènere.

Llavors és quan nosaltres ens preguntem quina és la realitat de tots aquests joves. Com és ser un adolescent *queer* avui en dia? Ens preguntem qui són aquestes persones i què són aquestes sexualitats que coneixem a través d'Internet, i si altres tipus que no pertanyen directament a la

comunitat LGBT+ saben tan sols que existeixen. Com ho han viscut, quin ha sigut l'impacte que ha creat això al seu entorn, si han rebut algun menyspreu per mostrar-se tal com són...

Així neix la idea de fer un documental. Volem donar a conèixer aquest món, per molta gent desconegut, de la nova manera descobrir qui ets, i conèixer més a fons les vides d'aquests joves. I per sobre de tot donar veu i representació a una comunitat que, tot i les passes de gegant que ha fet en els últims anys, encara li queda un bon camí per acabar de ser acceptada del tot. Hi ha lleis per a la protecció de la comunitat LGTB+, però encara s'han d'enfrontar a situacions de discriminació, fins i tot en una ciutat moderna i adaptada com Barcelona.

Però en contra d'això lluitem nosaltres, la Generació *Queer*.

2. CONCEPTE *QUEER*

La paraula *Queer* prové de l'anglès, i el seu significat original no és més que “estrany”. El terme era usat com a insult cap al col·lectiu d'homes homosexuals, ja que va ser un dels primers a visualitzar-se. Però a poc a poc, amb el temps, la comunitat LGBT+ ha agafat aquesta paraula ofensiva i se l'ha apropiada, fins a convertir-la en una identitat, evolucionant cap al significat actual del terme.

Avui en dia, la paraula *queer*, es fa servir per a referir-se a la gent que no entren dins la normativa heterosexual *cisgènere*, però que vol dir realment això?

Per entendre-ho, s'han de tenir en compte els quatre factors determinants de la sexualitat d'una persona: sexe, identitat de gènere, expressió de gènere i orientació sexual-romàntica.

2.1. Sexe

El **sexe** és la diferenciació biològica que tenen la majoria d'animals amb la funció final de la reproducció en dos grups distingits, mascle o femella, però també n'hi ha d'altres.

El **mascle** és qui neix amb els cromosomes XY i que per tant presenta caràcter sexuals primaris d'home, és a dir, genitals masculins juntament amb els seus caràcters sexuals secundaris; posseeixen una veu més greu, desenvolupament de musculatura o pèl corporal entre d'altres.

És **femella** qui neix amb els cromosomes XX, té genitals femenins i presenta els corresponents caràcters sexuals secundaris; creixement dels pits, eixamplament dels malucs i menys pèl corporal que els mascles.

Però pot passar que durant el procés biològic en què es desenvolupa el sexe, anomenat meiosi, es produeixi una alteració que causi una mutació genètica. Quan això passa aquest subjecte s'anomena **intersexual**. Hi ha diferents tipus, segons les possibles variacions que es poden presentar entre els caràcters sexuals primaris o secundaris, però tot i això quan un nadó és intersexual, se l'opera per adaptar-lo a un gènere, i és criat en aquest, per tal d'encabir-ho tot dins el sistema binari, sense tenir en compte que potser el sexe del seu gènere és l'altre.

2.2. Identitat de gènere

D'altra banda, el **gènere** és el conjunt de rols socials i culturals creats per la societat que s'associen a un sexe determinat, és a dir, tot allò que associem amb home o dona que no ve condicionat per cap factor o element biològic.

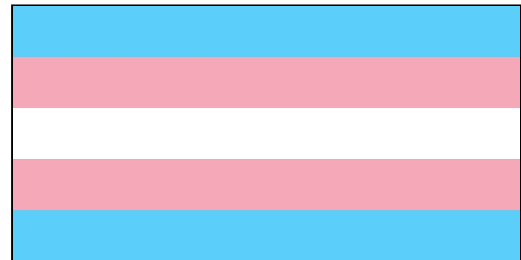
Basats en aquesta definició, hi ha un debat obert sobre si és real o no. Per una banda, en ser basats en uns rols socials i culturals, són, al cap i la fi, inventats per l'ésser humà, i per tant no són naturals. Des de l'altre punt de vista es justifica veient-lo com a una conseqüència del fet que existeixin sexes. És a dir, naturalment hi ha uns sexes, i per tant, és normal que persones amb diferents sexes tinguin després uns comportaments diferents.

La relació que cadascú té entre el seu sexe i el seu gènere, és a dir amb el qual s'identifiquen, s'anomena **identitat de gènere**.

En el que sí que es coincideix és en què sexe i gènere són dues coses diferents, però agafades de la mà generalment. El més comú i també el que la gent té més assumit és que ambdues coses coincideixin amb el que s'atribueix al naixement, és a dir, néixer com a femella i ser una dona, o néixer com a mascle i ser home. Quan això passa, parlem d'algú **cisgènere**.

Però també es pot donar el cas que una persona neixi en el cos equivocacat, i el seu gènere i sexe no coincideixin. La frustració de no encaixar al teu cos normalment crea el desig de fer una transició. Estem parlant de les persones **transsexuals** o bé **transgènere**, depenent del cas.

La diferència entre els termes rau en què algú *transgènere* fa la transició només de gènere, no de sexe, però no és el més comú. En canvi els transsexuals, mitjançant operacions i tractaments hormonal, canvien també el seu sexe. Aquestes, no se solen fer fins a l'inici o després de la pubertat, i varien segons si es fa d'home a dona o de dona a home. La majoria de *trans* fa o vol fer la transició de sexe, però econòmicament tenen un cost molt elevat i són molt complicades.



Bandera de l'orgull Transsexual/
Trangènere

Tant els *trans* com els *cisgènere*, tenen en comú que pertanyen al **binarisme**, que és una construcció social en què els comportaments i l'aspecte es classifiquen en propis de dos gèneres,



Bandera de l'orgull No Binari

l'home o la dona. Però altre cop, encara que la majoria és binària, cada cop més persones s'identifiquen com a **no binàries**. Això vol dir que no se senten ni com a home ni com a dona, i es desmarquen dels estereotips de ser binari. Cal remarcar que usem el terme de forma general, però hi ha molts termes més específics que concreten dins l'espectre no

binari.

Per entendre-ho es pot imaginar al gènere amb dos colors; blanc i negre. La majoria de persones se senten més còmodes vestint-se sempre negres o blancs, i les anomenem cisgènere. Després, les transsexuals, a les que sempre els han dit que han de vestir d'un color, però se senten del color contrari, i fan la transició de blanc a negre, o de negre a blanc. Les no binàries es representarien

vestint-se algunes de gris i altres amb algunes peces de roba blanca i altres de roba negra. Finalment hi ha un grup que es vestrien alguns dies de negre i altres de blanc, cosa que s'anomena *genderfluid*, o gènere fluid.

Per tant, algú *genderfluid*, sent el seu gènere com a quelcom que flueix, o sigui que pot anar canviant. Per a uns quants, canviar el gènere és una cosa més diària. El gènere en el qual se senten més còmodes pot variar segons el seu estat d'ànim o la situació en què es trobin. Per altres, en canvi, el seu gènere és molt més extens, i poden estar

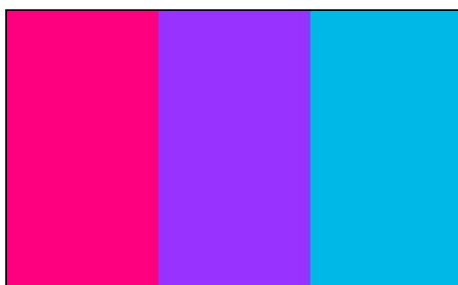


Bandera de l'orgull Genderfluid

mesos o anys amb un gènere i després canviar, de manera que van alternant els dos al llarg de la seva vida.

2.3. Expressió de gènere

L'**expressió de gènere** és la manera en la qual un individu expressa el seu gènere segons la normativa binària, tant en la forma de vestir com en els estereotips i tòpics de comportaments i gustos, en la que les dones es mostren de manera **femenina** i els homes **masculina**.



Bandera de l'orgull Andrògin

Cada cop s'intenta trencar més els estereotips de gènere que forcen tant a dones com a homes a ser d'una manera determinada. Des de molts moviments socials, els ciutadans es qüestionen cada dia amb major freqüència en què consisteixen la feminitat i la masculinitat i què impliquen, i

per això últimament el terme **androgínisme** s'ha fet molt popular. Aquesta paraula s'usa per

denominar a tota persona que en la seva expressió de gènere barreja elements femenins i masculins, de manera que no es distingeix si són homes o dones.

Cal aclarir altre cop que, la majoria d'individus tenen una expressió de gènere que correspon amb la seva identitat, però no és el cas de tothom. Sobretot per a les no binàries, ja que encara que algunes tinguin una expressió andrògina, altres en mantenen una de femenina o masculina. Però no són els únics, també hi ha gent *cisgènere* que presenta una expressió de gènere diferent de la seva identitat.

A part de l'expressió de gènere, hi ha un tipus d'espectacle anomenat **Drag**, en el que s'explora l'expressió. Consisteix a vestir-se de l'altre gènere amb què t'identifiques de cap a peus. S'ofereix un espectacle i es crea entreteniment, sovint de forma musical, cantant o ballant.

Els homes que es vesteixen de dones, s'anomenen **drag queens**, i les dones que es vesteixen d'homes, **drag kings**.

En els recents anys aquest tipus d'entreteniment s'ha fet molt popular, i programes de televisió han fet famoses a moltes a artistes *drags*, però només a *queens*. Tot això, remarquem que és només part de l'espectacle i normalment no té relació amb la identitat de gènere.

2.4. Orientació sexual i romàntica

Finalment, el quart factor determinant de la sexualitat és l'orientació sexual i romàntica. L'**atracció sexual** és l'atracció física, el desig, per tant, amb qui seríem capaços de mantenir relacions sexuals. La **romàntica**, en canvi, és l'atracció sentimental, és a dir, amb qui es mantindria un vincle amorós. Sempre que no s'especifiqui, s'interpreta que l'orientació sexual i romàntica d'una persona és la mateixa.

Un **heterosexual** és aquell que se sent atret pel gènere contrari amb què s'identifica, per això es fa servir el prefix *hetero-*, que vol dir un altre, diferent. El món on vivim és **heteronormatiu**, és a dir que tot gira al voltant d'aquesta orientació. D'ençà que som petits se'ns educa per creure que tothom és heterosexual, i als contes, pel·lícules, totes les parelles que surten estan formades per un noi i una noia.

Després de l'heterosexualitat, l'orientació més coneguda és l'**homosexualitat**, que comprèn tots aquells que se senten atrets pels del seu mateix gènere. El prefix *homo-*, vol dir quelcom igual. Concretament s'anomenen **gais** als homes que se senten atrets per homes, i **lesbianes** a les dones que se senten atretes per



dones. Tot i que els recents anys ha anat guanyant espai al món, i cada vegada hi ha més gent que ho coneix, encara hi ha molta gent que no ho accepta ni dóna validesa. Contínuament, s'han de veure exposats a actes homòfobs: insults, agressions verbals i físiques, la no acceptació per part de la família...



També s'ha començat a donar a veure en els recents anys la **bisexualitat**, i com indica el seu prefix *bi-*, que vol dir dos, són els que se senten atrets per dos gèneres, tant homes com dones.

Bandera de l'orgull Bisexual

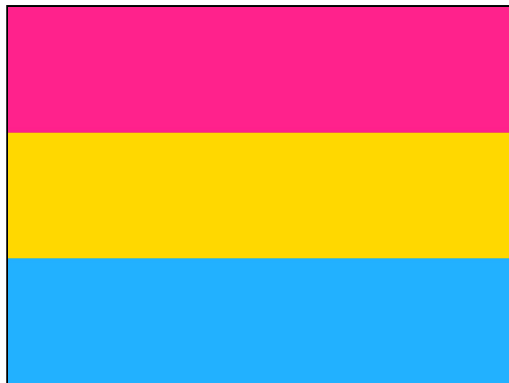
Aquestes sexualitats són les més conegudes fins al moment, corresponents a les sigles de la comunitat "LGBTI" (Lesbianes, gays, bisexuals, transsexuals i intersexuals), però hi ha gent que

afegeix un “+” en lloc de la “i” (LGTB+), perquè hi ha molts nous conceptes que han aparegut i s’engloben al “+”. Un dels col·lectius que s’ha visibilitzat recentment han estat els **asexuals**; gent que no sent atracció física, o que rarament manté relacions sexuals, com indica el prefix *a-*, que vol dir



literalment, “negació, privació o carència de”. La majoria d’asexuals senten atracció amorosa, per tant es poden considerar hetero-romàntics, homo-romàntics, bi-romàntics... Hi ha, però, una minoria que no sent tampoc atracció romàntica. Cal aclarir que no és que no tinguin sentiments, o que no gaudeixin de les relacions sexuals, sinó que el seu cos no presenta aquesta necessitat física del sexe, i/o que volen relacions únicament emocionals.

A part de la comunitat asexual, les xarxes socials han popularitzat altres noms. És remarcable la manera en què han aparegut aquestes etiquetes. Simplement algú ho ha compartit per internet i ha aconseguit arribar a milers d’altres, i així el nom es popularitza. Aquest és el cas, per exemple, de la



pansexualitat. Ser *pansexual* vol dir sentir atracció per les persones, indiferentment del seu gènere. El seu prefix *pan-*, vol dir simplement tot. És comú que es confongui amb la bisexualitat, ja que s’assemblen, però presenten algunes diferències. Primer de tot, un *pansexual* no diferencia gèneres a l’hora de sentir-se atret per altres

individus, mentre que en la bisexualitat, els diferencien, i pot ser que tinguin preferències d’un o de l’altre. Per entendre-ho més simplement podríem dir que on un bisexual veu un noi i una noia, un *pansexual* veu dues persones. A les bisexuals, els agraden els dos gèneres principals, mentre que a les *pansexuals*, els atrauen totes les persones, incloent-hi tothom que se surti del binarisme. Aquesta etiqueta encara no és gens coneguda, i dins la comunitat hi ha debats

sobre si realment és necessària o no. Però el que sí que és cert és que un munt de gent s'hi ha sentit identificada, i per tant s'ha de respectar.

Una altra sexualitat similar a les anteriors i que també ha aparegut recentment a les xarxes és la **polisexualitat**. Per entendre aquesta orientació, cal tenir en compte el punt de vista del gènere d'aquestes persones. Es basen en una teoria en què el no binarisme i tots els tecnicismes dins d'aquest àmbit són considerats gèneres per si mateixos. D'aquesta manera les



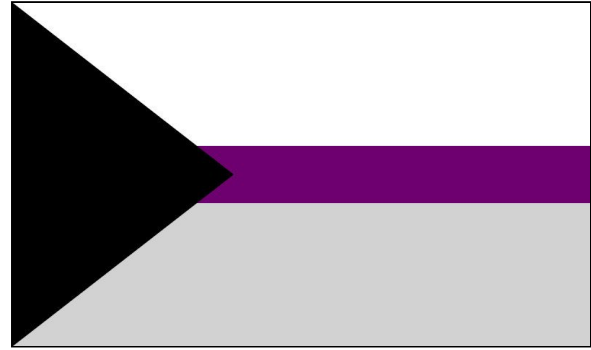
polisexuals, amb el prefix *poli-*, que significa “múltiple o múltiples”, se senten atretes per individus de més d'un gènere, però no de tots. Per exemple, una es pot sentir atreta per dones, tant *cis* com *trans*, per persones no binàries, i per homes *trans*, però no per homes *cis*. Cada persona *poli*, presentarà la seva pròpia combinació i preferències.

Fins aquí, totes aquestes etiquetes són considerades orientacions sexuals. Però no tots els nous conceptes ho són. Algunes d'aquestes noves paraules serveixen per denominar noves maneres de relacionar-se i d'entendre l'atracció, acompanyant o no una orientació sexual.

Un exemple d'això és l'**antrosexualitat**, que s'usa per a definir a qui no ha trobat la seva sexualitat o bé ha decidit no definir-se. També hi ha qui ho considera una fase abans de descobrir la seva sexualitat. Altres l'usen com a terme amb el qual anomenar-se. Fins i tot s'ha arribat a dir que en un sistema idealitzat, tothom seria considerat antrosexual de naixement, i a mesura que cadascú descobrís la seva sexualitat, podria escollir si definir-se amb una altra etiqueta.

Un altre exemple és la **demisexualitat**, que és un condicionant que fa que una persona no sigui capaç de sentir atracció física per algú amb la que no manté una connexió emocional. O sigui, una *demi* no podria veure a algú pel carrer o un famós i sentir-se atreta per ell, sinó que hauria d'haver

establert algun tipus de connexió sentimental abans. Com que no és considerada una orientació sexual en si, va combinada amb una altra etiqueta. Per exemple, es pot ser hetero i *demisexual*, o *poli* i *demisexual*.



Tots aquests són només alguns dels termes nous que han estat apareixent a les xarxes. N'hi ha molts més, cadascun més concret que l'anterior, però per raons òbvies no els podem incloure tots al treball i només hem mencionat els més populars. Per exemple hi ha termes que concreten dins el no binarisme, i noms específics per les diferents orientacions sexuals que aquests puguin tenir. A més, hi ha molta gent que prefereix no etiquetar-se, perquè consideren que condiciona la seva manera de viure la sexualitat.

És cert també que entre algunes etiquetes les diferències poden semblar mínimes, però per a qui ho viu, aquesta diferència pot ser molt gran. D'aquest tema hi ha moltes opinions contraposades dins la mateixa comunitat **LGBT+**, que ara sí, inclou un + per a tots els termes que se surten de les sigles originals, ja que tot i defensar una minoria dins el col·lectiu, altres asseguren que crea confusió als tothom aliè al tema.

Sigui com sigui, totes les etiquetes formen part del mateix col·lectiu i al final del dia, lluitem perquè se'ns tracti igual i respecti com a tothom.



3. EL DOCUMENTAL

La iniciativa *Generació Queer* neix de la necessitat de satisfer les nostres ganes de fer visible el col·lectiu LGTB+ entre els joves. Ens vam plantejar quina era la millor manera de donar a veure aquestes orientacions sexuals i identitats de gènere que no sempre es tenen en compte ni són vistes de la mateixa manera per tothom. Així, vam pensar que un documental, en la nostra era audiovisual i digital, era una bona manera per poder arribar al màxim de gent i crear un major impacte.

En definitiva, el que busquem és que tothom pugui veure-ho i prendre consciència, i d'aquesta manera que siguin conscients del que passa al seu voltant. Així, posem el nostre granet de sorra per a canviar el món, i accelerar el procés de normalització.

Gràcies a això, joves LGTB+ en veure el vídeo es podran sentir identificats i veure que no estan sols. També ens proposem trencar esquemes en la gent *cisgènere* i heterosexual per fer reflexionar sobre el tema i descobrir una realitat que a poc a poc va guanyant importància en el nostre món, també així evitant actes de discriminació de cara el futur.

“Molta gent petita, en llocs petits, fent coses petites, poden canviar el món”- Eduardo Galeano

3.1. Preparació prèvia

La nostra idea principal era fer un curtmetratge sobre la transsexualitat, on es veiés el procés d'algú fent el canvi de gènere, o la seva sortida de l'armari. Havíem de buscar actors i actrius, però abans necessitàvem documentar-nos per poder transmetre una història basada en fets reals, no inventada. Saber com se sent algú *trans* per poder plasmar-ho després a la història que havíem de crear.

Ni nosaltres ni ningú molt proper no havíem viscut aquesta experiència en primera persona. Teníem coneguts *trans*, però no va ser viable representar aquest col·lectiu, a més amb un actor que no era transsexual. No ens veiem amb capacitat de representar fidelment la realitat *trans*. Aleshores vam deixar estar la idea de crear un curtmetratge, i vam buscar l'alternativa de fer un documental sobre el mateix tema. Volíem ensenyar les experiències de testimonis transsexuals mitjançant entrevistes, i implicar-nos en diferents entitats relacionades. Però com més ens informàvem, més ens adonàvem que aquest projecte era inviable. Com ja hem dit abans, no teníem a l'abast gent propera a qui poder-li fer l'entrevista. A més, molts menors transsexuals encara no volen donar a conèixer la seva història.

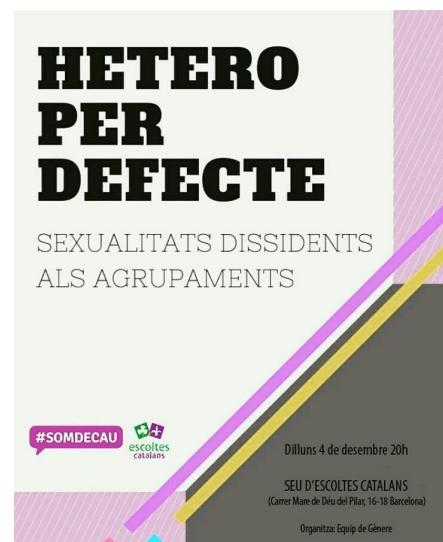
Arribades a aquest punt, sense allunyar-nos del tema de les identitats de gènere o orientacions sexuals, vam tocar de peus a terra i vam mirar al nostre voltant. Les dues autores del treball tenim amics i coneguts gais, lesbianes, bisexuals, pansexuals...

Aquí va ser el punt d'inici de la idea definitiva. Demanar a alguns amics i coneguts del nostre entorn que no fossin cis-hetero-normatius, és a dir, persones *queer*, si estarien disposats a participar. Al principi la idea era fer-los un seguiment durant la seva rutina: gravar-los als llocs on ells van més, que ens ensenyessin el seu cercle de gent propera, les activitats que realitzaven... Durant uns quants dies. A més, fer entrevistes, amb preguntes de reflexió i personals, com per exemple “què són les orientacions sexuals per a tu?”, o “has viscut alguna experiència homofòbica o *transfòbica*?”.

D'aquesta manera, s'alternarien imatges de les entrevistes amb escenes de la seva rutina. Amb aquesta idea, ens vam centrar més en la sexualitat i el tema de l'acceptació de la diversitat per part de l'entorn. En resum, el que mostraria el nostre documental és com és ser un adolescent *queer* avui en dia.

Per dur a terme tot aquest procés, hem hagut de passar per una fase d'informació. Hem buscat els diferents termes, i també vàrem parlar amb una professora de biologia del nostre centre perquè ens expliqués els diferents casos d'intersexualitat en l'àmbit biològic.

A més, vam assistir a una xerrada que organitzava l'equip de gènere d'Escoltes Catalans, una federació d'agrupaments escoltes de Catalunya. La xerrada, anomenada "Hetero per defecte", parlava sobre com tractar al *cau* com a monitors dels grups el tema de la comunitat LGTB+, com per exemple si un monitor o cap ha d'exposar la seva orientació sexual per així normalitzar-ho, o ho ha de mantenir en secret, ja que pertany a la seva intimitat. Quatre representants del col·lectiu van parlar.



A més de tot això, també hem llegit el llibre de dibuixant el gènere, de Gerard Coll-Planas i il·lustracions de Maria Vidal. Un



llibre que parla sobre les múltiples maneres de veure i viure el gènere, i fa una anàlisi de l'actualitat.

Finalment, vam fer la recerca més activa, en la que vam entrar a internet i a través de xarxes socials i fòrums ens vam posar en contacte amb gent que s'identifiqués amb diferents termes. Vam recopilar aquesta informació i d'allà en vam extreure unes definicions finals. Això ho vam fer perquè aquests conceptes són molt nous i no tenen una definició global i generalitzada com podria tenir, per exemple, el terme homosexual. D'aquesta manera, hem fet la màxima representació possible de les noves etiquetes.

Un cop acabada la recerca de la part teòrica del nostre treball, vam haver d'informar-nos sobre com fer un documental.

Primer, vam veure un seguit de curtmetratges i documentals de temàtiques similars a la que volíem tractar. Molts d'ells tenien formats diferents, i finalment, vam seleccionar aquell en el que ens volíem basar. D'aquesta manera, cada cop que durant el procés de muntatge i gravació teníem algun dubte, recorriem a aquest audiovisual per inspirar-nos.

El document en qüestió és l'anomenat "Trànsit, menors transsexuals" i va ser produït i gravat per TV3 l'any 2016.

Abans de tot, vam fer un resum i anàlisi sobre cada part del documental:

Introducció:

Surt el David (nen de 5 anys transsexual) presentant-se, ensenyant les seves fotos de casa, després l'Estel (nena de 10 anys transsexual) es presenta, i ensenya els seus vestits de princesa.

1. David

Els pares ens expliquen com era ell quan era una nena i com la van adoptar. Hi ha imatges del nen anant amb patinet, fent un pícnic amb la família, jugant i mentre li fan pessigolles, i se sent la veu de fons d'algú parlant i explicant quelcom.

Els progenitors fan una descripció sobre el fet que no s'ho imaginaven i que no donaven importància a les petites coses que feia o deia (joguines que li agradaven, deia que era un nen i que tenia un penis amagat...).

En canviar d'història canvia la música.

2. Estel

Hi ha imatges de l'Estel maquillant-se. Els pares expliquen com van començar a adonar-se que la seva filla era transgènere, fins que no va començar a parlar no van veure res estrany. Ella explica com se sent més femenina. Tant els pares com la filla ens exposen anècdotes d'abans del trànsit (el primer cop que es va posar la faldilla, comportaments que tenia, etc.). Parlen de l'acceptació.

3. Metges

Surten metgesses especialitzades en identitat de gènere intentant donar una explicació genètica a la transsexualitat. Acaben conclouent que és difícil descriure un patró únic de la transsexualitat, ja que hi ha varietat (gent que ho porta de diferents maneres, gent que ho descobreix abans o després...)

4. David

La mare explica el seu procés personal d'acceptació. Hi ha imatges del nen al parc, anant amb patinet, tocant la bateria... La família parla sobre el canvi que ha fet de mentalitat des que li ha passat això (quan va anar a parlar amb la psicòloga), dels canvis d'actitud de l'infant quan va fer el trànsit. David ens explica com van canviar les coses des que és *trans*, i l'acceptació per part dels adults. Imatges del nen a la piscina.

5. Estel.

Explica que té sort dels pares que té, que l'han acceptat. Els pares recorden el moment del canvi. Com ella no va tenir cap dificultat a l'hora d'acceptar la seva nova condició de nena i com ells ho van portar. L'Estel surt jugant a un joc de taula i explica com els nens de l'escola l'han acceptat i que ara és més feliç. En fa una valoració general.

6. Raquel

És una noia trans de 14 anys. Explica que ella ha fet canvis hormonals perquè s'està punxant els bloquejadors. Surten imatges d'ella a la sala d'espera del metge. Un doctor explica el gran problema de la transsexualitat: l'adolescència, el moment en què el nostre cos fa canvis. Per les *trans* la frustració que senten és horrible, perquè aquells canvis no són els que desitgen, i estan engabiades en un cos que no les hi correspon. També parla de l'existència dels bloquejadors, que retarden el desenvolupament del nostre cos. Hi ha imatges de la Raquel escollint-se la roba amb la seva mare. Ella explica la sensació de felicitat que va tenir en posar-se els primers bloquejadors. La Raquel ens explica com era abans de fer el trànsit. No s'acceptava a ella mateixa, quan era petita, i volia ser molt masculina. Imatges tocant el piano. Parla d'una infància traumàtica i infeliç. La mare explica com era el seu comportament abans de fer el canvi (no volia sortir de la seva habitació ni quedar amb ningú). Aleshores la Raquel surt mirant l'ordinador. A mesura que aquestes imatges es van passant, ens explica que veient vídeos per internet de gent *trans* que explicaven la seva història i el seu procés de canvi, va adonar-se que realment era una noia. Ho va fer públic a la família i aleshores van intentar posar-li bloquejadors. El procés era lent i no arribaven tan ràpidament com elles volien. Aquest fet va ser estressant tant per a la mare com per a la filla. Aleshores ho va explicar a l'escola, la qual cosa no va ser gens fàcil, ja que la gent passava d'ella, va perdre els amics que tenia i la tractaven malament. Finalment es va intentar suïcidar. Mentre explica tot això hi ha imatges d'ella a l'escola (primer sola i després amb amigues). Ens explica que fa poc ha fet amigues, que li donen suport, i l'han ajudat a sortir d'aquella situació tan dura per la que estava passant i es veu una conversa entre les tres.

7. Mario

Noi *trans* d'uns 17 anys. Explica com era la seva vida com a noia (a l'hora de bufar les espelmes del pastís d'aniversari sempre demana era el de ser un noi), i un cop li va venir la regla, la detestava. S'ensenyen algunes fotos d'ell quan "era una noia" vestida bastant masculina. Amb 14 anys es planteja la seva orientació sexual: sap que li agraden les noies i creu que és lesbiana però no està convençut perquè no se sent dona. La mare explica que no ho entenia (li preguntava perquè volia un nom de noia).

Hi ha imatges del Mario al gimnàs. Ell parla de la sensació en posar-se els bloquejadors, de l'alliberament, i també les samarretes compressores que feien que el pit s'aplanés (hi ha imatges d'ell posant-se-les). Aleshores la mare diu que el veia patint i va decidir que li operessin el pit. Hi ha imatges de com l'operen i un metge ens explica en què consisteix l'operació que li van fer (treure greix del pit i posar-ne al tòrax per masculinitzar el cos). Mario explica com se sent després de l'operació. Imatges d'ell mirant-se al mirall els pectorals. Un metge explica com és la reconstrucció del penis i la reconstrucció de la vagina (la primera és actualment més difícil de fer que la segona, ja que el penis deixa de tenir sensibilitat). En Mario explica que ell se sent home tot i no tenir genitals de mascle.

8. Marta

Noia *trans* d'uns 25 anys. Pensava que era homosexual abans de saber que era *trans*. Amb 19 anys una amiga seva li va dir que per a ella era una noia més, i si mai s'havia plantejat fer un canvi de sexe. La mare narra el seu punt de vista, i plora perquè ella ho ha viscut com una pèrdua del seu fill, però també com a l'arribada d'una filla, i diu que això ho ha compensat. El pare, en canvi, diu que ha notat un abans i un després i un canvi positiu. La Marta se sentia molt incòmoda i odiava els seus genitals abans d'operar-se (cada nit desitjava que desapareguessin). L'acompanyen imatges d'ella treballant amb les seves companyes a una residència d'avis. Parla de la seva felicitat i ens deixa clar que ella no se sent una *trans* actualment: diu que ho va ser al moment de fer el canvi, però tot i això,

seguirà recordant quan “era un home”. Parla de les diferències entre ella i les seves amigues (tenir fills naturals), però planteja altres solucions al fet de tenir fills. Hi ha imatges d’ella menjant amb amigues. Explica la seva experiència en establir vincles amorosos amb nois, que l’han deixada perquè la veuen com si fos un noi. Vídeo d’ella a l’ordinador de casa estudiant. Parla del futur que espera i vol per ella.

9. Dani, Àlex i Noa

Cadascú explica la seva situació (no se senten nois ni noies), són *agènere*. Imatges d’elles caminant pel carrer per separat, després entren a un bar, s’asseuen a una taula on comencen a parlar. Formen part del grup de Transsexuals de Barcelona. Parlen de la sensació en anar a un lavabo, i del pronom que s’ha d’utilitzar per parlar d’elles. Parlen sobre que certa gent es veu forçada a ser *trans* (si no ets noi, ets noia) quan potser no és així. Plategen que el seu problema no es troba ben bé en el cos sinó en la identitat, i en el tracte que reben a causa d’això. Volen visualitzar també que hi ha molta varietat al món, és a dir que no tots els transsexuals són heterosexuales.

10. Conclusió

La Raquel fa una valoració de la seva situació, arribant a la conclusió que no s’ha de jutjar a la gent per les seves accions, mentre veiem imatges d’ella a la muntanya: primer caminant i després escrivint. Surt la Marta esquiant, i la seva valoració és que abans tot eren problemes i ara ho ha solucionat. El Mario surt a la platja, i dóna el missatge que ningú s’ha de penedir de ser transsexual i no s’ha de fer cas a la gent que es fiqui amb ells. Surt el David disfressant-se i la seva mare parla del canvi generacional que hi ha, que aquesta que arriba ara és una revolució. L’Estel surt a taula, sopant, i la seva mare explica que creu que de cara el futur hi haurà una evolució positiva. L’Estel acaba el documental fent una comparació entre la seva sensació d’abans de saber que era *trans*, dient que estava en una presó, i els seus familiars i companys l’han ajudat a escapar-s’hi.

3.2. L'entrevista

Les entrevistes eren per nosaltres la part més important del documental, de manera que el primer que vam fer va ser plantejar les preguntes que volíem fer. Aquestes establirien els temes que tractaríem al documental, i crearien un fil conductor. Aquestes són les preguntes que formulàrem a les entrevistades:

1. Quina és la teva orientació sexual/gènere? En què consisteix?
2. T'identifiques amb el terme *queer*?
3. A quina edat ho vas saber? Com?
4. Has tingut alguna experiència transfòbica/homofòbica...?
5. Com va rebre el teu entorn la teva *sortida de l'armari*? Com és la relació que tens amb els teus pares, amics i familiars? Va influenciar?
6. Creus que hi ha prou representació de la comunitat LGBT+ a la societat? I de la teva sexualitat/gènere en concret?
7. Creus que hi ha alguna cosa que s'hauria de canviar de cara al futur?
8. Creus que Internet i les xarxes socials han tingut algun impacte en la teva manera de veure i viure la teva sexualitat/gènere?
9. Creus que són necessaris tots els nous conceptes relacionats amb identitat sexual i de gènere que han aparegut en els recents anys gràcies a la difusió que tenen per Internet i a les xarxes socials? Creus que hi haurà nous termes de cara al futur?
10. Què és el que més t'agrada de ser lesbiana, gai, bisexual, etc.? Canviaries si poguessis?
11. Què li diries a algú que té molts dubtes sobre la seva orientació sexual, i creu que és *queer*?

Va ser aleshores quan ens vam començar a posar en contacte amb diferents persones. Al principi ens va costar molt, ja que algunes no estaven disposades a obrir-se davant d'una càmera, o no responien, o no trobàvem una data per poder quedar. Quan finalment vam poder posar-nos d'acord amb algú, vam començar les gravacions.

3.2. Gravacions

3.2.1. L'escenari

Vam decidir gravar totes les entrevistes al mateix lloc, per així donar un fil conductor al documental. Ho vam realitzar a un local que ens van prestar per a l'ocasió. Teníem una paret blanca de totxos que va resultar ser un bon decorat per a les gravacions.

3.2.2. Les gravacions

Vam començar gravant al Javier Díaz, el nostre entrevistat bisexual, que és company de l'institut. A la primera gravació encara no teníem el micròfon, així que el so té menys qualitat. En ser la primera entrevista, vam haver de fer moltes proves d'il·luminació, i fins i tot vam provar amb un



reflector, però al final vam veure que no era necessari. Aquell dia només vam poder gravar l'entrevista.

La següent en ser entrevistada va ser la Ruu Capella, amiga de les autores del treball, que és no binària. Vam contactar amb ella i de seguida va acceptar. Un cop gravada l'entrevista, la vàrem gravar en un trajecte en metro.

La Nurit Gironès, la noia pansexual, va ser la tercera. Ella venia d'un petit poble de la província de Tarragona. Vam gravar durant tot el matí, primer l'entrevista i després les imatges, per



Entrevistant a la Carlota

les quals vam anar a passejar pel parc de Montjuïc. Més endavant, vàrem gravar a la Mireia Fabian, antiga companya de classe. Vam anar a gravar al teatre grec de Montjuïc. Més tard, vam gravar l'entrevista.

La següent entrevista va ser la de la Carlota Ortín. La vam conèixer a través d'una amiga comuna.

Després ens vam desplaçar altra vegada fins a Montjuïc per

gravar-la amb el *long*, un monopati més llarg. Després vam dirigir-nos cap al local, a gravar l'entrevista.



Aleshores vam gravar al Pau Casanovas, company de teatre d'una de les autores del treball, que va accedir a fer l'entrevista. Vam gravar l'entrevista, i després, a classe de teatre, el vam gravar actuant.

L'últim en ser gravat va ser el Marc del Alcázar, a qui vam fer l'entrevista, i amb qui vam anar a Can Batlló a gravar-lo mentre jugava a bàsquet.

A més, havíem fet una entrevista al Dani Juan, un noi transsexual, però no va quedar una entrevista plena en continguts i a més, va quedar tota desenfocada. Per aquesta raó, vam decidir no posar-la.

A tots els testimonis, els havíem passat les preguntes abans de fer l'entrevista, perquè així tinguessin una idea del que haurien de parlar. A l'hora de fer l'entrevista els vam fer asseure a la cadira. Vam anar fent les preguntes d'una en una. Així i tot, els vam demanar que en dir les respostes,

les expliquessin de manera que es poguessin entendre sense haver sentit la pregunta, aquestes es retallarien a l'edició del vídeo.

Haviem de tenir cura que les imatges que acompanyessin la veu fossin a llocs diferents, amb diferents tipus de plànols i amb activitats variades. Per exemple, al Javier el vam gravar jugant a cartes, de manera que els plànols de la càmera enfocaven a les seves mans, i a la Carlota, amb el *long*, on els plànols eren des de terra.

Durant l'edició, que més endavant us explicarem, ens vam adonar que en alguns moments del documental feia falta quelcom que relacionés els temes tractats i creés un fil conductor. Per això vam gravar imatges que acompanyarien una veu en *off*, com per exemple imatges de gent caminant, o dibuixos.



Gravant escenes de transició

3.4. Estructura

El nostre documental té tres parts diferenciades. La introducció, el desenvolupament i el tancament.

En la introducció hi haurà la presentació de cadascú, amb les explicacions de les seves sexualitats i identitats de gènere i de com van saber que pertanyien a aquest col·lectiu.

Dins el desenvolupament, hi ha dos blocs: el primer, on es parla de temes referents a la vida personal de cadascú i a les seves experiències; com és estar a dins de l'armari o la resposta per part l'entorn. Al segon bloc, s'exposarà una temàtica més ideològica: la seva opinió sobre la representació

que hi ha del col·lectiu LGTB+, si internet els ha ajudat a descobrir la seva sexualitat, i opinions sobre les etiquetes.

Al tancament, es fa una síntesi sobre el que s'ha vist i es fa una conclusió. En aquest apartat es reflexiona sobre què creuen que s'ha de canviar de cara al futur, i parlen de com se senten amb la seva orientació o gènere. A més, aconsellen i recomanen sobre què fer a qualsevol persona que tingui dubtes i no sàpiga com gestionar la situació, basant-se en les seves vivències.

3.5. Guió

En fer l'edició del vídeo vam creure que era necessari posar unes imatges d'introducció i unes que ens conduïssin d'un apartat a l'altre. Per això necessitaríem una veu en off que narrés el que volíem transmetre. Aquest és el guió que vam redactar. Basant-nos en la introducció ja existent del treball escrit, vam redactar aquesta més abreujada per al vídeo:

“Cada vegada hi ha més gent que se surt de l'heteronormativitat. Qualsevol pot penjar una idea a Internet, o compartir unes paraules a una xarxa social que poden arribar a milions de persones. Així neixen modes, projectes, però també nous conceptes sexuals i de gènere. L'accés ràpid a internet és una eina per connectar amb individus que senten o pensen el mateix que nosaltres sense que estiguin al nostre voltant, i d'aquesta manera neix una nova generació de joves queer.”

Després per ajudar a entendre els conceptes de gènere, vam redactar aquest petit paràgraf:

“Des de petits ens han ensenyat que ets home o dona, però no sempre és així. Podem imaginar al gènere com a dos colors. La majoria de persones són cisgènere, és a dir, que neixen com a femella i se senten dona, o que neixen com a mascle i se senten home. Per tant, es vesteixen sempre d'un color o de l'altre. Després, les trans, que neixen en el cos equivocament, el seu cervell no es troba en concordança amb el seu cos. Sempre els han dit que han de vestir d'un color, però se senten de l'altre, i fan la transició de canviar-lo. Les no binàries es vesteixen barrejant tots dos colors, i

finalment hi ha un grup que es vestirien alguns dies de rosa, i altres de blau. Aquestes són les genderfluid.”

En altres trossos, la veu deia això, per tal de fer-ho més comprensible i amè:

“L'homofòbia i les persones queer han existit sempre. El que diferencia la generació actual de les anteriors és l'accés a les xarxes socials i internet, que impacta en la seva marea de veure i viure la seva sexualitat, de cadascú duna manera diferent.”

“A causa de la recent aparició de tants termes, és comú trobar moltes paraules desconegudes que defineixen les orientacions sexuals i identitats de gènere. N'hi ha tantes que és difícil fer una representació total d'aquests noms tan específics. Per una persona que dubta, trobar-se amb tots aquest ventall d'informació i de possibilitats pot ser molt confús.”

Finalment, el documental acaba amb aquesta narració com a conclusió:

“Existeixen lleis per a la protecció de la comunitat LGTB+, però encara s'han d'enfrontar a situacions de discriminació, fins i tot en una ciutat moderna i adaptada com Barcelona. Tot i les passes de gegant que s'han fet en els últims anys, encara queda un bon camí per acabar de ser acceptat del tot. I és per això que ens visibilitzem i lluitem nosaltres, la Generació Queer.”

3.6. Edició

Per editar el vídeo hem fet servir el programa *Final Cut Pro*. A l'hora de començar a editar no teníem coneixements sobre els audiovisuals i ens va costar molt tenir les idees clares. Vam començar adjuntant totes les entrevistes seguides i retallant la part en què se sentien les nostres preguntes. Arribades a aquest punt vam recórrer al nostre referent, el documental “Trànsit” de TV3. Allà, vam veure que combinaven imatges de l'entrevistada al seu entorn i de l'entrevista. La música acompanyava la veu del testimoni.







Retallant el primer vídeo, i provant diferents estils de lletra

Vam decidir imitar aquest model, i a més vam ordenar les nostres imatges de les entrevistes per temes. Per exemple, quan parlàvem d'homofòbia, sortia cadascú explicant les seves experiències, i així amb totes les temàtiques.

A més, entre bloc i bloc, vam decidir posar unes imatges que fessin de pont entre els temes diversos que es tracten.

3.7. Pressupost i material

3.7.1. Material tecnològic

Objecte	Foto	Model	Preu
Cos de la càmera		Fujifilm X-T1	879,95 €
Objectiu de la càmera		Fujifilm 18-55 mm F2.8-4 R LM OIS	636,65 €
Micròfon		Boya BY-M1	19,95 €
Trípode		Hama Star 61	24,99 €

3.7.2. Pressupost final

Material	Preu
Cos de la càmera	879,95 €
Objectiu de la càmera	636,65 €
Micròfon	19,95 €
Trípode	24,99 €
Dinar Nurit	13 €
Bitllets de metro	2 €
Mà d'obra	1.620 €
TOTAL	3.196,54 €

Cal aclarir que en aquest pressupost hem inclòs només el material tecnològic i el que hem hagut de comprar. Altres materials que ja teníem a mà i no hem hagut de comprar com alguns fulls, retoladors, entre altres coses, no els hem afegit al pressupost.

Hem dedicat 27 hores a les gravacions muntatge i edició. Si cobréssim un preu de 30 € l'hora per persona, un preu bastant barat i assequible, el cost de mà d'obra per la feina hauria sigut de 1.620 €.

4. CONCLUSIONS

Durant el procediment d'aquest documental hem après moltes coses, relacionades amb molts àmbits diferents.

Des d'un punt de vista tècnic, hem après que l'edició és possiblement la part més difícil de produir un vídeo, i a més sent tan llarg com el que hem fet nosaltres. A part dels tipus de plànols, el més destacable ha estat aprendre a seleccionar la informació necessària i ordenar-la, juntament amb com de diferent es pot arribar a transmetre depenent de com s'exposi.

Des d'un punt de vista més social, podem concloure que, definitivament, internet afecta a la concepció de la sexualitat i el gènere d'aquesta generació, i fan servir l'espai de les xarxes socials per expressar el seu activisme, ja que per a molts joves, això és el que implica la seva etiqueta.

També podem dir que hi ha hagut una gran millora en la representació i l'acceptació de la comunitat en la ciutat a la qual vivim, però així i tot molts joves encara són víctimes d'actes i situacions homofòbiques algun cop.

Però sens dubte, som una generació que mira amb força de cara al futur, amb ganes de canviar el món i la concepció que es té de la comunitat LGBT+, transmetent un missatge esperançador.

Finalment, destaquem que hi ha una varietat d'etiquetes molt gran amb matisos ínfims, i tot i que les opinions respecte a elles són variades, el resum és que s'ha de respectar la decisió de cadascú de com etiquetar-se o no etiquetar-se, ja que al cap i a la fi cadascú és lliure d'escollir.

Respecte a la nostra idea inicial, podem dir que s'ha distorsionat una mica, però un cop ja vàrem establir que faríem un documental, les coses van sortir bastant rodades. Se'ns van presentar dificultats per fer algunes entrevistes i a l'hora de començar a editar, però en general, ens sentim força

satisfetes amb la feina feta. Hem transmès el missatge que volíem, sense ànim d'ofendre ningú i mostrant una cara positiva, i que creu que encara es pot canviar el món a poc a poc. Hem donat veu a diferents opinions d'un mateix tema, que es complementen.

Estem molt satisfetes amb el resultat final i esperem haver fet, ni que sigui una mica, el món un lloc millor per a la convivència.

5. GLOSSARI

Androgin/-ògina: Persona que té una expressió de gènere en la que barreja elements que nosaltres reconeixem com a femenins i masculins, de manera que no es distingeix si és home o dona.

Antrosexual: Persona que o no ha trobat la seva sexualitat o bé ha decidit no definir-se.

Asexual: Persona que no sent atracció física, o que rarament manté relacions sexuals. Prefix *a-*, negació, privació o carència de.

Atracció romàntica: atracció sentimental, és a dir, amb qui es mantindria un vincle amorós.

Atracció sexual: atracció física, desig, per tant, amb qui seríem capaços de mantenir relacions sexuals.

Binarisme: Construcció social, en la que els comportaments i l'aspecte físic es classifiquen en propis d'home o de dona, deixant-los com als únics existents.

Bisexualitat: Característica sexual pròpia dels individus que se senten atrets per dos gèneres, tant homes com dones. Prefix *bi-*, que vol dir dos.

Cisgènere: Persona que el seu gènere coincideix amb el sexe que s'atribueix al naixement.

Demisexualitat: Característica sexual pròpia dels individus que no són capaços de sentir atracció física per una persona amb la qual no mantenen un vincle amorós.

Expressió de gènere: Manera en què les persones expressen el seu gènere segons un conjunt d'idees que un grup o una societat obté a partir de les normes o els patrons culturals sobre la normativa binària, en forma de vestir, comportaments i gustos.

Femella: persona que en néixer té els cromosomes XX, genitals femenins i presenta els corresponents caràcters sexuals secundaris: desenvolupament de les glàndules mamàries, eixamplament dels malucs i acumulació de greix a algunes zones.

Femení/a: Segons la teoria binària, l'expressió de gènere que correspon a les dones.

Gai: Home que se sent atret per homes.

Genderfluid: Persona que va canviant el seu gènere al llarg de la seva vida.

Gènere: Conjunt de rols socials i culturals que s'associen a un sexe determinat, és a dir, tot allò que associem amb home o dona que no ve condicionat per cap factor o element biològic.

Heteronormativitat: Assumpció de què l'heterosexualitat és l'orientació sexual que tothom té, provocant que tot giri entorn d'aquesta sexualitat.

Heterosexual: Qualitat o condició d'una persona que se sent atreta per persones del gènere contrari. Prefix *hetero-*, “diferent”.

Homosexual: Qualitat o condició d'una persona que se sent atreta per a altres del seu mateix gènere. Prefix *homo-*, “igual, el mateix”.

Identitat de gènere: Relació que cada persona té entre el seu sexe i el seu gènere, és a dir el gènere amb qui cadascú s'identifica.

Intersexual: Alteració, mutació genètica en el sexe d'una persona durant el procés biològic en què es desenvolupa, anomenat meiosi, que provoca que aquestes persones no siguin biològicament completament homes ni dones.

Lesbiana: Dona que se sent atreta per dones.

LGBT+: Comunitat *Queer*, que inclou totes les minories sexuals i de gènere.

Masclè: Persona que neix amb els cromosomes XY i que per tant presenta caràcters sexuals primaris, és a dir, genitals masculins, i caràcters sexuals secundaris; veu més greu, musculatura més desenvolupada o pèl corporal entre d'altres.

Masculí/na: Segons la teoria binària, l'expressió de gènere que correspon als homes.

No binari/ria: Persona que no s'identifica amb la norma i estereotips imposats pel binarisme, i no és un home ni una dona.

Pansexualitat: Qualitat o condició d'una persona que sent atracció per persones, indiferentment del seu gènere. Prefix *pan-*, "tot".

Polisexualitat: Qualitat o condició d'una persona que sent atracció per persones de més d'un gènere, però no de tots. Prefix *poli-*, "múltiples".

Queer: Persones que no entren dins la normativa heterosexual cisgènere.

Sexe: Diferències biològiques que tenen la majoria d'animals amb la funció final de la reproducció en dos grups distingits; mascle o femella.

Transsexual/Transgènere: Persona que neix en el cos equivocament, el seu gènere i sexe no coincideixen, el seu cervell no es troba en concordança amb el seu cos.

6. AGRAÏMENTS

Volem agrair principalment la seva disposició des del primer moment a participar en el documental a Marc Del Alcázar, Nurit Gironès, Mireia Fabian, Carlota Ortín, Javi Díaz, Pau Casanovas, Ruu Capella, Dani Juan per haver deixat que els entrevistéssim, i haver estat tan col·laboradors amb nosaltres. També a Gener Vidal, per haver accedit a la gravació de les imatges amb el Javi.

Molts agraïments a -, que ens ha facilitat tot el material que hem necessitat.

També a l'institut, al nostre tutor i als nostres companys i familiars que ens han donat suport al llarg del procediment.

Però sobretot a tots aquells joves *queer*, que amb la seva implicació més o menys directa al col·lectiu, el constitueixen com és, un espai segur per a tothom que se sent diferent, que no encaixa, i que troba un refugi a les xarxes socials.

7. BIBLIOGRAFIA

Sexe i gènere:

<https://es.wikipedia.org/wiki/Femenino>

<http://www.diccionari.cat/lexicx.jsp?GECART=0136373>

<http://www.rexpuestas.com/secciones/notas-al-margen/los-roles-masculinos-y-femeninos-segun-la-sociedad/>

<https://psicologiaglobalcl.wordpress.com/2015/04/21/el-cambio-de-rol-del-hombre-y-la-mujer-en-la-sociedad-actual/>

La paraula *Queer*:

<https://es.wikipedia.org/wiki/Queer>

“Trànsit, menors transsexuals”, el documental:

<http://www.ccma.cat/tv3/alacarta/30-minuts/transit-menors-transsexuals/video/5613571/>

Cita Eduardo Galeano

https://ca.wikiquote.org/wiki/Eduardo_Galeano

Objectiu de la càmera:

<https://www.fujifilm.eu/es/productos/camaras-digitales/model/fujinon-xf18-55mm-f28-4-r-lm-ois>

Preu objectiu de la càmera:

<https://www.amazon.es/Fujifilm-Fujinon-XF18-55mmF2-8-4-OIS-estabilizador/dp/B009CNVSZM>

Cos de la càmera:

<https://www.fujifilm.eu/es/productos/camaras-digitales/model/x-t1/>

Preu cos de la càmera:

<https://www.amazon.es/Fujifilm-X-T1-pantalla-grabación-objetivo/dp/B00I3I2D9W?th=1>

Micròfon:

<http://www.boya-mic.com/lavaliermicrophones/BY-M1.html>

Preu micròfon:

<https://www.amazon.es/Boya-Micrófono-M1-smartphones-grabadoras/dp/B00MT5K838>

Trípode:

http://www.hama.es/catalog/product_info.php?products_id=116

Preu trípode:

<https://www.amazon.es/Hama-Star-61-Tr%C3%ADpode-completo/dp/B0000WXD0W>